

31.01-01.03.2020

HIVstories

LIVING POLITICS

HIVstorie:
ŻYWE POLITYKI

Biennale
Warszawa

www.biennalewarszawa.pl

Chase the virus not people

chasevirus.org

Wszystkim osobom, których historie,
przedmioty i dzieła sztuki złożyły się
na wystawę i niniejszy katalog, składamy
serdeczne podziękowania.

Thank to all who contributed stories,
artefacts and artworks for the exhibition
and this catalogue.

HIVstorie: Żywe polityki HIVstories: Living Politics

2019, Berlin: Humboldt Universität zu Berlin

Zespół kuratorski: Curatorial team Zülfukar Çetin, Agata Dziuban, Friederike Faust, Emily Jay Nicholls, Noora Oertel, Todd Sekuler, Justyna Struzik, Alper Turan

2020

Projekt katalogu Catalogue design: Valerie Assmann

Tłumaczenie Translation: Justyna Struzik, Piotr Skalski, Agata Dziuban

Korekta tekstu Editing: Piotr Skalski, Todd Sekuler

Organizatorzy wystawy Exhibition organisers: Biennale Warszawa Instytucja Kultury m.st. Warszawy, EUROPACH, Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

Projekt wystawy Design of the exhibition: Valerie Assmann

Produkcja wystawy Production of the exhibition: Biennale Warszawa

Montaż wystawy Exhibition montage: Krzysztof Krawczyński, Antoni Rylke

Projekt graficzny plakatu Poster design: Lidia Wilkosz

ISBN: 978-83-945020-8-9 | 978-83-955189-1-1

Wsparcie With support from: Beate Binder, Peter-Paul Bänziger, Martin Lengwiler, Marsha Rosengarten

Organizacje partnerskie Partner organisations:

ACT UP Oral History Project

AIDS Action EUROPE

Deutsche AIDS-Hilfe, Niemcy

European African Treatment Advocates Network (EATAN)

Europe and Central Asia Union of People Living with HIV (ECUO)

European AIDS Treatment Group (EATG)

European Network of People Who Use Drugs (EuroNPUD)

Hydra, Niemcy

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV), Turcja

International Committee on the Rights of Sex Workers in Europe (ICRSE)

Justri, Wielka Brytania

Kaos GL, Turcja

National AIDS Trust, Wielka Brytania

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Der

neği (Pink Life LGBTT Solidarity Association), Turcja

Positiv Living Assoziation, Turcja

Pozitif-iz, Turcja

SIEĆ PLUS, Polska

Spółeczny Komitet ds. AIDS, Polska

Fundacja Polityki Społecznej PREKURSOR, Polska

Okładka - przód Front cover image: Plakat wystawy Exhibition poster

Autorka Author: Lidia Wilkosz

Okładka wewnętrzna - przód Binding front image: Chase the virus, not the people die-in, 2018;

Autor Author: Todd Sekuler

Okładka wewnętrzna - tył Binding back image: Sex Workers' March, 2018;

Autor Author: Todd Sekuler

Fotografia na okładce - tył Back cover image: Heaven New Year's Eve 1979,

Prawa autorskie Copyright: Guy Burch

Wstęp

Wystawa **HIVstorie: Żywe polityki** pokazywana była po raz pierwszy w Schwules Museum w Berlinie jesienią 2019 roku. Będąc zwieńczeniem prac badawczych realizowanych w ramach projektu *Aktywizm, obywatelstwo, zdrowie: Rozwikływanie historii europejskich polityk HIV/AIDS (Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health, EUROPACH)*, prezentuje ona różne oblicza żywych polityk HIV/AIDS w Niemczech, Polsce, Turcji, Wielkiej Brytanii i na poziomie europejskim. Pokazuje, w jaki sposób polityki te były i są przeżywane, konstruowane, odtwarzane i negocjowane przez różnorodnych aktorów: osoby żyjące z HIV/AIDS, społeczności szczególnie dotknięte epidemią, aktywistki i aktywistów, lekarki i lekarzy, polityczki i polityków.

Dziś prezentowana w Warszawie, wystawa ta ma przed sobą długą drogę. W kolejnych miesiącach zawędruje do Ankar, Londynu, i prawdopodobnie, dzięki wsparciu European AIDS Treatment Group (EATG), również do Porto i Wiednia. Idea *podróżującej wystawy* pojawiła się w toku dyskusji o specyfice pola badawczego. Historie mówione zbierane w różnych krajach europejskich ujawniały wielość i złożoność nie tylko historii polityk HIV/AIDS, ale także kontekstów, światów życia, emocji, działań, procesów związanych z epidemią. Wysyłając wystawę w podróż chcieliśmy

i chcieliśmy odpowiedzieć na tę złożoność inicjując dyskusję o partykularnościach i punktach wspólnych analizowanych polityk i form aktywizmu w różnych momentach czasu i przestrzeniach geograficznych. Co istotne, polityki i aktywizm w polu HIV/AIDS były postrzegane przez nas - zarówno w badaniach, jak i wystawie - jako silnie sprzężone z innymi obszarami oddolnych i odgórných działań politycznych: politykami zdrowotnymi i socjalnymi, narkotykowymi, seksualnymi, genderowymi, więziennymi, migracyjnymi, etc. Wszystkie one są bezpośrednio lub pośrednio obecne w materiałach prezentowanych w ramach wystawy.

Wystawa **HIVstorie: Żywe polityki** ma szczególne znaczenie w polskim kontekście. Prawa różnych społeczności (w tym osób LGBT+, kobiet, użytkowników i użytkowników substancji psychoaktywnych, migrantów i migrantek, pracowników i pracowników seksualnych) nie są respektowane i chronione prawem. Wraz ze wzrostem autorytarnej i neoliberalnej polityki rządowej, sytuacja tych społeczności staje się jeszcze bardziej niepewna. Widoczne jest to na przykład w niedawnych publicznych nagonkach na organizacje queerowe i pracujące w nurcie redukcji szkód, wstrzymaniu finansowania dla organizacji walczących z przemocą wobec kobiet, próbach zaostreżenia prawa antyaborcyjnego,

deklarowaniu przez władze samorządowe tworzenia *stref wolnych od LGBT* czy też próbach kryminalizacji edukacji seksualnej. Z drugiej strony, w ostatnich latach możemy obserwować wiele różnorodnych form samoorganizowania się obywaterek i obywateli w Polsce. Liczne strajki, protesty, listy i sieci wsparcia demonstrują żywy charakter polityki - tworzonej, kwestionowanej, negocjowanej i egzekwowanej oddolnie. Umiejscawiając wystawę w polskim kontekście, chcemy spojrzeć na aktywizm w polu HIV/AIDS jako na dynamiczną, procesualną i doświadczaną na wiele różnych sposobów rzeczywistość, która pozwala nam wyobrazić sobie wiele możliwych przyszłości i światów polityki.

Dziękujemy bardzo zespołowi **Biennale Warszawa** za możliwość zorganizowania tej wystawy i za współpracę na każdym etapie jej powstawania. Szczególne podziękowania kierujemy do zespołu pracującego z nami nad wystawą: Marty Michalak, Eli Petruk, Agnieszki Tiutiunik, Bartka Frąckowiaka, Pawła Wodzińskiego.

Dziękujemy **Instytutowi Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego** za wsparcie finansowe tej wystawy.

Dziękujemy **Valerie Assmann** za wsparcie w konstruowaniu tej wystawy oraz katalogu.

Dziękujemy **zespółowi projektu EUROPACH** za trzy wspaniałe i inspirujące lata wspólnej pracy.

Dziękujemy agencji **Humanities in the European Research Area**, która umożliwiła nam pracę w ramach projektu EUROPACH.

Serdecznie dziękujemy też wszystkim **organizacjom partnerskim** współpracującym z nami w ostatnich latach - jesteśmy wdzięczni za poświęcony nam czas, zaufanie i wspólne przygody.

Agata Dziuban i Justyna Struzik

Introduction

HIVstories: Living Politics was first shown in the Schwules Museum in Berlin in the autumn of 2019. Developed as part of an international research project, *Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health* (EUROPACH), it presents the multifaceted character of what it means to live HIV/AIDS politics in Germany, Poland, Turkey, the United Kingdom and at the European level. It exhibits the ways in which HIV/AIDS policies have been - and still are - experienced, constructed, performed and negotiated by different actors: people living with HIV/AIDS, communities most affected by the epidemic, activists, health care workers, and policy makers.

After its current presentation in Warsaw, the exhibition will continue on its long tour through Europe. In the upcoming months, it will travel to Ankara, and London, and then also, with the support of the European AIDS Treatment Group, hopefully to Porto and Vienna. The idea of the "travelling exhibition" came to us over the course of our discussions on the specificities of the research fields with which we have been engaging. Oral

histories collected in various European countries exposed a plurality and complexity, not only of historical variations of HIV/AIDS policies, but also of contexts, lived worlds, emotions, practices and processes associated with the epidemic. By sending this exhibition on a journey, we hope to account for this complexity, and to initiate a discussion about the particularities and intersections of the analysed policies and forms of activism across time and space. Both in our research and in the exhibition, we demonstrate how policies and activism are strongly connected to other fields of grassroots and political interventions: such as concerning health and social policies, drug policies, sexual policies, prison policies, and migration policies. All of these issues are directly or indirectly included in the materials and narratives presented in the exhibition.

The **HIVstories: Living Politics** exhibition has a special meaning in the Polish context. The rights of different communities (including LGBT+ communities, women, people who use drugs, migrants, sex workers) are not being respected and protected by the

law. With the increase of authoritarian and neoliberal governance, the life conditions of these communities become increasingly precarious. This is manifested, for example, in recent public attacks on queer and harm reduction organisations, the withdrawal of funding for groups fighting violence against women, attempts to eliminate access to abortion, initiatives by local governments to create “LGBT free-zones” or efforts to criminalise sexual education. On the other hand, in recent years we are also witnessing enhanced self-organising efforts among Polish citizens. Countless strikes, protests, open letters and support networks demonstrate the lived character of politics/policies - as they are made, questioned, negotiated and executed from the bottom up. Situating this exhibition in the Polish context, we want to explore HIV activism as a dynamic and processual reality, differently experienced by all, that allows for us to imagine multiple possible futures and worlds of policy to come.

We would like to thank the **Warsaw Biennale** for the possibility to organise this exhibition in Warsaw, and

for their cooperation at every stage of its development. We are particularly grateful to Marta Michalak, Ela Petruk, Agnieszka Tiutiunik, Bartek Frąckowiak, and Paweł Wodziński.

We would also like to thank the **Institute of Sociology at Jagiellonian University** for additional financial support for this exhibition.

We express our gratitude to **Valerie Assmann** for her support in the making of this exhibition and the catalogue.

We would like to thank the **EUROPACH team** for three amazing and inspiring years of collective work.

We thank the **Humanities in the European Research Area** (HERA), which provided the research and knowledge exchange grants that made EUROPACH and this exhibition possible.

We are also very grateful to all **partner organisations** that worked with us over the course of the project - we thank you for your time, trust and all of the adventures that we have had together along the way.

Agata Dziuban and Justyna Struzik

0 wystawie

HIVstorie: Żywe polityki

W jaki sposób polityki łączą się z historiami życia, aktywizmem i zaangażowaniem w przeciwdziałanie HIV/AIDS? Wystawa przedstawia różnorodne formy życia polityk HIV/AIDS z perspektyw wielu społeczności, krajów i regionów, w tym Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Turcji i z poziomu europejskiego. Skupia się na tym, w jaki sposób codzienne życie, indywidualne i kolektywne doświadczenia oraz polityki kształtują się nawzajem.

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia Europa jest jednym z dwóch obszarów świata z największym wskaźnikiem przyrostu nowych zakażeń HIV, choć skala zakażeń różnicuje się w zależności od społeczności i regionów europejskich. W odpowiedzi na epidemię podejmowane są różnorodne formy samoorganizacji osób żyjących z HIV i tych szczególnie narażonych na zakażenie. Wielość sposobów życia, aktywistycznych działań i polityk w zakresie HIV/AIDS pokazuje, że nie da się wypracować jednolitej i spójnej historii walki z epidemią. Zamiast jednej dominującej opowieści prezentujemy wielość asynchronicznych i pełnych rozbieżności zmagania, które zawsze przyjmują unikalną ekspresję w każdym politycznym, prawnym i społecznym kontekście. Wystawa **HIVstorie** obrazuje więc złożoną, twórczą a czasem pełną wewnętrznych sprzeczności dynamikę aktywizmu HIV/AIDS w Europie. Przedstawia ona także Europę

jako całość historycznie zmienną, nieoczywistą w znaczeniu jej geografii i kwestionowaną społecznie i politycznie.

Wystawę tworzą różne narracje i materiały zbierane w trakcie trzyletniego projektu badawczego *Aktywizm, obywatelstwo i zdrowie - rozwikływanie historii europejskich polityk HIV/AIDS* (*Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health*; EUROPACH). Projekt ten analizuje, w jaki sposób narracje o przeszłości wpływają na teraźniejszość i przyszłość epidemii. Badaczki i badacze z Krakowa, Warszawy, Londynu, Berlina i Bazylei, w partnerstwie z wieloma organizacjami społecznymi, gromadzili artefakty, materiały archiwalne i informacje o dziełach sztuki, a także prowadzili wywiady historii mówionej z osobami żyjącymi z HIV, aktywistkami, polityczkami, urzędnikami i środowiskiem medycznym. Składające się na tę wystawę materiały nie wyczerpują wielości i złożoności biografii, sposobów doświadczenia epidemii i form zaangażowania w walkę przeciw HIV/AIDS w Europie. Przeprowadzone w ramach projektu wywiady historii mówionej, przedstawiające narracje osób zaangażowanych w polityki HIV/AIDS, dostępne są w **Europejskim Archiwum HIV/AIDS** (European HIV/AIDS Archive - EHAA).

Wystawa **HIVstorie: Żywe polityki** powstała na podstawie badań finansowanych przez sieć Humanities in the European Research Area w ramach programu 3rd Joint Research Programme *Uses of the Past*.

About the Exhibition

HIVstories: Living Politics

How are politics and life narratives in the fields of HIV/AIDS activism entangled? This exhibition explores different ways of living politics from the perspectives of a variety of countries, communities and regions. It focuses on the ways in which lives are shaped by politics, and politics are shaped by lives in Poland, Turkey, Germany, the United Kingdom and on the European level.

The World Health Organisation has identified Europe as one of two regions with the fastest growing HIV epidemic in the world. While the impact and spread of the virus unfolds differently and unevenly across populations and regions of Europe, it has evoked multiple responses from most affected populations, civil society organisations and collectives. A multiplicity of lives and politics demonstrates that the fight against HIV/AIDS cannot be recounted as a single coherent story. Instead, it is presented here as an ongoing struggle with many disparities and a-synchronicities - all of which take on unique expression in each political, legal and social context. Taken together, *HIVstories* offers a glimpse into the complex, creative and at times contradictory dynamics of HIV/AIDS activism across the region. It reveals Europe as a historically shifting, disputed, and dynamic geographic, social and political entity.

The exhibition is made up of narratives and objects that have been collected over the course of a three-year international research project. *Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health* (EUROPACH) explores how narratives of the past continue to impact the present and the future of the epidemic. Researchers from Kraków, Warsaw, London, Berlin and Basel, in collaboration with a great many community partner organisations, collected artefacts, archival documents and art works, and conducted oral history interviews with activists, advocates, politicians, bureaucrats and medical practitioners. These lively materials evoke only some of the multiple lives and faces involved in the struggle against HIV/AIDS in the European region. The excerpts from life narratives as presented here, and many more, are part of the *European HIV/AIDS Archive*.

Funding for the research that was used to produce this exhibition was generously provided by the Humanities in the European Research Area as part of their 3rd Joint Research Programme under the rubric "Uses of the Past."

EUROPA

Przejmując scenę: europejski aktywizm, alternatywy i ambiwalencje

Piąta Międzynarodowa Konferencja AIDS [...] to była nasza konferencja - po raz pierwszy zwykły bieg jednego z tych corocznych, naukowych i politykotwórczych w swym charakterze spotkań poświęconych AIDS zakłóciła konfrontacyjna obecność międzynarodowej koalicji aktywistów AIDS. Podczas uroczystości otwarcia - dosłownie - przejęliśmy scenę i nigdy z niej nie zeszliśmy.

Douglas Crimp i Adam Rolston (1990) *AIDS demo graphics*. Bay Press, Seattle. s. 14

W 1983, na Piątej Corocznej Gejowsko-Lesbijskiej Konferencji Zdrowotnej w Denver (USA), grupa gejów żyjących z AIDS zaprezentowała serię rekomendacji dla instytucji świadczących pomoc zdrowotną oraz listę praw osób żyjących z AIDS – w tym prawa do satysfakcji seksualnej, wiedzy medycznej i poufności, oraz godności w życiu i śmierci. W 1994 na Szczycie AIDS w Paryżu, ideały zaprezentowane w Zasadach z Denver zostały rozwinięte w Zasady GIPA (ang. skrót od większego zaangażowania osób żyjących z AIDS), które wzywały do znaczącego uczestnictwa ludzi żyjących z AIDS w światowej walce z HIV.

Biorąc pod uwagę geograficzny dystans dzielący aktywistki i aktywistów HIV w Europie, konferencje i szczyty takie jak te były ważnymi przestrzeniami budowania aktywizmu na europejską skalę. Co więcej, aktywiści AIDS i inne oddolne grupy przechwyliły metodę konferencyjną

i regularnie wykorzystują przestrzenie konferencyjne, by formułować polityczne żądania, konsolidować głosy i budować wspólnotę. Sieci na skalę europejską, które ukształtowały się za sprawą czy wokół konferencji, obejmują na przykład European Council of AIDS Service Organizations (ECASO), European AIDS Treatment Group (EATG), International Committee on the Rights of Sex Workers in Europe (ICRSE), European African Treatment Advocates Network (EATAN) oraz Eurasian Harm Reduction Association (EHRA).

Nie ma jednak jednogłośnej zgody w kwestii potencjału i pożytku z konferencji dla zaangażowania wspólnotowego i politycznej transformacji: wykluczające normy komunikacyjne i wysokie koszty rejestracji ograniczają możliwość uczestnictwa; symboliczne i ekonomiczne koszty organizacji konferencji niekiedy przewyższają ich społeczno-polityczny wpływ; a włączanie grup wspólnotowych do struktury i planów konferencyjnych traktowane jest z rosnącą ambiwalencją. Dlatego kierujemy uwagę także na sposoby wykorzystania innych strategii żywej polityki, takich jak tworzone oddolnie i dystrybuowane na międzynarodowym poziomie biuletyny czy czasopisma. Jak pokazuje towarzysząca historia mówiona, również społecznościowa prasa przyczyniła się do budowania ruchu, dowartościowując często uciszane czy ignorowane głosy czy przyznając godność żałoby życiu osób doświadczających marginalizacji i wykluczenia.

EUROPA

Taking the Stage: European-Level Activism, Alternatives & Ambivalences

The Fifth International AIDS Conference...was our conference, the first of these annual, previously largely scientific and policy-making AIDS roundups to have its business-as-usual disrupted by the combative presence of an international coalition of AIDS activists. We took the stage - literally - during the opening ceremonies, and we never relinquished it.

Douglas Crimp and Adam Rolston (1990) *AIDS demo graphics*. Bay Press, Seattle. pg. 14

In 1983, at the Fifth Annual Gay and Lesbian Health Conference in Denver, a group of gay men living with AIDS issued a series of recommendations for health-care providers, and a list of rights of people living with HIV/AIDS - including the rights to sexual fulfilment, medical knowledge and confidentiality, and dignity in life and in death. In 1994, at the Paris AIDS Summit, the ideals represented in the Denver Principles were further developed in the GIPA Principles (Greater Involvement of People Living with AIDS), which called for the meaningful participation of people living with HIV in the global HIV response.

Against this background, and given the geographic distance between HIV activists from across the European region, conferences and summits such as these have been important sites for the construction of European-level activism. Moreover, HIV/AIDS activists and other

community groups have appropriated the conference method, and regularly use conference spaces to formulate political claims, consolidate voices, and build community. European-level networks that took shape through and around conferences include, for example, the European Council of AIDS Service Organizations (ECASO), the European AIDS Treatment Group (EATG), the International Committee on the Rights of Sex Workers in Europe (ICRSE), the European African Treatment Advocates Network (EATAN), and the Eurasian Harm Reduction Association (EHRA).

However, not all agree on the potential and use of conferences for community engagement and political transformation: exclusionary communication norms and registration costs limit the possibilities of participation; the social and political impact of the conference must be weighed against the cost of its production; and integrating community groups into the conference structure and design has been increasingly viewed with some ambivalence. We thus also point to the use of other grassroots strategies to live politics, such as transnationally circulating community-initiated newsletters. As the accompanying oral history explains, newsletters too have allowed for the building of a movement, insisting on existence, and also recognising lives lost as lives worth mourning.

Konferencje poświęcone HIV/AIDS

Fragment wywiadu z Tamásem Bereczky

[...] chciałbym coś po sobie zostawić. A te cholerne identyfikatory to jak zamiennik spuszcziny, przypominają mi, co zrobiłem. Byłem w wielu miejscach. To namacalne. To coś namacalnego. To coś, co posiadam. Coś, co mam. I to mi przypomina o różnych rzeczach. O rzeczach, które mnie spotkały. Przyjemnych, traumatycznych, ciekawych i ekscytujących rzeczach, wydarzeniach. To są takie namacalne wspomnienia [śmiech], koniec końców.

Co myślisz o konferencjach jako przestrzeniach aktywistycznych?

Myślę, że to się skończyło. [...] Tak. Ostatni raz, gdy byłem na konferencji, to było bardzo rozczarowujące doświadczenie. To było w Melbourne. Na konferencji dotyczącej AIDS w Melbourne Ja byłem jedną z osób, które wymyśliły kupowanie surowej wątroby i rzucania jej pod nogi prezesa czy wiceprezesa Gilead podczas jego przemowy. Wiesz, wpadanie na scenę, szturm na stanowisko Gilead w strefie wystawowej. Ale na wszystko trzeba się było umówić z ochroniarzami. Wszystko trzeba było zgłosić i omówić przy ochronie, która nam nie przeszkadzała i pozwalała robić, co chcieliśmy, ale to był dziwny kompromis. To była taka gniewna rewolucja z pasami bezpieczeństwa. [...] Myślę, że my, siedzący w HIV, zapomnieliśmy o emocjach. Staliśmy się zawodowymi lobbystami i... Niektórzy mówią, że jesteśmy naukowcami, że je-

steśmy spokojni, bardzo męscy, nosimy okulary, spokojnie robimy zdjęcia plakatów i o nich dyskutujemy. Jest mało oburzenia, a powinno być oburzenie. Oburzenie, smutek i żaloba, radość i miłość i współczucie wciąż powinny być częścią aktywizmu HIV, a nie są.

Kadr z wywiadu z **Tamásem Bereczky** - byłym członkiem European AIDS Treatment Group (EATG) i byłym członkiem współprzewodniczącym Forum Społeczeństwa Obywatelskiego ds. HIV/AIDS (Civil Society Forum on HIV/AIDS) przy Komisji Europejskiej, 2019.

Still from oral history interview with Tamás Bereczky, former member of the European AIDS Treatment Group (EATG) and former Co-Chair of the European Commission's Civil Society Forum on HIV/AIDS, 2019.

HIV-Related Conferences

Quote from oral history interview with Tamás Bereczky

I'm quite concerned because I want to leave a legacy. And, and those freaking name tags are like a substitute legacy, which remind me of what I've done. I've been to places. And it's tangible. It's a tangible thing. It's, it's something that I, it's something that I own. It's something that I have...It reminds me of things that happened to me. Of nice, and traumatic, and exciting and interesting things... And that's what I, so these are embodied memories (laughs) after all...Yeah, that's why I kept them.

What do you think about the conference as a space of activism?

I think that's over...The last time... was a very disappointing experience, that was Melbourne...I was part of the people who came up with the idea of buying a raw liver and slamming it down in front of the Gilead CEO...during his speech, and, you know, storming the stage...But everything had to be pre-announced and discussed in front of the security guards, who did not hinder us in doing what we wanted to do, but it was a weird compromise. So it was an angry revolution with a safety belt.

....

I think we in HIV have forgotten about emotions by now...We've become professional lobbyists and some of us say that we are scientists, and we're calm

and very manly and we wear specks and serenely take pictures of posters and then discuss them. And there's very little outrage, while there should be outrage...and sorrow and grief, and joy and love and compassion should still be part of HIV activism, but it's not.

Identyfikatory imienne z różnych konferencji dotyczących HIV.

Właściciel identyfikatorów: Tamás Bereczky

Autor zdjęcia: Todd Sekuler

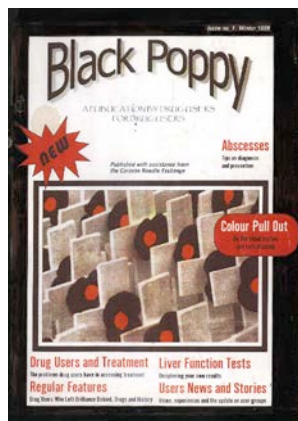
Na wystawie: wiszące swobodnie z sufitu

HIV-Related Conference Name Tags

Preserved name tags from HIV-related conferences

Owner: Tamás Bereczky, Copyright: Todd Sekuler

Exhibited: Individually hanging from wall

Black Poppy [Czarny mak]

Fragment wywiadu z Erin O'Mara:

[...] jechaliśmy do domu samochodem - kilka osób, które były razem na programie heroinowym [program substytucyjny dla osób uzależnionych od opioidów, w ramach którego osoby otrzymują przepisane przez lekarzy dawki heroiny w nadzorowanych przez lekarzy warunkach - A.D., J.S.]. Dopiero co zaczęła się nowy projekt badawczy poświęcony substytucji heroiny i miał bardzo surowe zasady uczestnictwa, ale weszliśmy w to, bo to był projekt heroinowy, podawali heroinę iniekcyjnie. Musieliśmy tam być codziennie o 9:00-10:00 rano. Jeździliśmy tam samochodem i po drodze zgarnialiśmy kilka osób i jechaliśmy razem. I wiecie, podczas tych podróży samochodem, rozmawialiśmy. Któregoś dnia wracałam do domu wściekła, smutna i sfrustrowana sposobem, w jaki potrakowali jedną z osób. [...] Powiedziałam, że ludzie muszą się dowiedzieć, co te miejsca robią ludziom, co tam się wydarza, bo ludzie zazwyczaj myślą »ach terapia«, »terapia jest dobra«, ale to jest piekło. I powiedziałam, że po-

trzebujemy biuletynu albo czegoś w tym rodzaju. I wszyscy przytaknęli - tak, ludzie powinni wiedzieć, co się tam dzieje...

Przez ile lat wydawaliście magazyn?

To było skomplikowane. Zawsze mówię, że publikowaliśmy go w »cpeńskim czasie«, ponieważ w założeniu chcieliśmy wydawać 4 numery rocznie, ale w rzeczywistości wychodził 1 numer albo 2. To było skomplikowane, bo łącznie wydaliśmy 14 czy 15 numerów na przestrzeni 12 lat, czy coś koło tego. Więc tak to trochę wyglądało. Zajęło nam sporo czasu, żeby złożyć każdy numer. Ale to zabawne, bo kiedy patrzę na nie z perspektywy czasu, widzę, że odzwierciedlają one czas, naprawdę, to, co się wtedy działo - nie tylko w moim życiu, chodzi o dużo więcej. Myślę, że pochłaniałam to, co działo się w moim otoczeniu i w mojej społeczności. Więc w magazynach można zobaczyć zachodzące zmiany, kwestie, które wpływały na naszą społeczność i sposoby, w jakie na nie reagowaliśmy, wiecie? To jest bardzo ciekawe.

Black Poppy

Quote from oral history interview with Erin O'Mara:

...we're coming home in a car, ... there's a bunch of us who were on heroin program, a new trial that had just started, and it was very strict with the rules, but we were going through it because it was a heroin trial, heroin programme, injectables. And we'd have to go there 9-10 every morning. So we'd drive over there, we'd pick a few people up on the way and we'd all go together. And in those car journeys we talked, you know. And one day I was coming home angry, upset, frustrated with something that they'd done or done to somebody else... I said, people need to hear what these places are doing because people think 'oh, treatment', 'treatment is good,' but this is hell, you know. And we need a magazine, I said, we need a newsletter or something. And everyone was going, yeah, we do, people need to know...

For how many years did you publish the magazine?

It was tricky. I always say it sort of went on junkie time in a way, because ideally we wanted to get out 4 issues a year. But in the end it was more like 1 or 2. It was tricky, 'cause we did 14 issues or 15 issues in 12 years, or something. So it was a bit like that. But it took a while to put together. But it's funny, because when I look back over them, they are very much a reflection of the time, really, of what was going on at the time and not just... In my life, too, but more than that. I think it was things I was absorbing, you know, from the environment around what was happening in our community. So you can kind of see the progression of things as they occurred, of issues affecting our community as they occurred and our response to them, you know? So it is really interesting.

*Black Poppy Community Journal, 1 (1998)
Pierwszy numer magazynu Black Poppy - pierwszego oddolnego magazynu użytkowników i użytkowników substancji psychoaktywnych
Redaktorka magazynu: Erin O'Mara
Prawa autorskie: Erin O'Mara*

*Black Poppy Community Journal, Vol. 1 (1998)
First volume of Black Poppy, a first community journal for people who use drugs
Editor: Erin O'Mara, Copyright: Erin O'Mara*

*Kadr z wywiadu z **Erin O'Marą** - redaktorką magazynu Black Poppy oraz członkinią Komitetu Sterującego ds. Komunikacji w Europejskiej Sieci Osób Używających Narkotyków (European Network of People who Use Drugs, EuroNPUD), 2018.*

*Still from oral history interview with **Erin O'Mara**, Editor of Black Poppy and Communications Steering Committee Member of the European Network of People who Use Drugs (EuroNPUD), 2018.*

Przemysł farmaceutyczny kłamie
Dokumentacja filmowa z interwencji aktywistek
i aktywistów podczas Międzynarodowej Konferencji
AIDS w 2018
Autor: Todd Sekuler
Prawa: Todd Sekuler

Pharma Lies
Video documentation from the joint action intervention at
the 2018 International AIDS conference
Author: Todd Sekuler
Copyright: Todd Sekuler

NIEMCY #1

HIV/AIDS a więzienia

W Niemczech, podobnie jak w wielu innych krajach, społeczność osadzonych należy do szczególnie dotkniętych przez epidemię HIV/AIDS. Iniekcyjne używanie substancji psychoaktywnych, seks oraz tatuowanie ciała są głównymi drogami transmisji wirusa w kontekście więziennym.

Od początku epidemii HIV organizacje samopomocowe użytkowników substancji psychoaktywnych, a także osadzeni i grupy działające na rzecz zdrowia w więzieniach, stanęły ramię w ramię z aktywistkami i aktywistami działającymi w polu HIV/AIDS. Podnoszone sprawy i żądania były podobne - wszystkie grupy występowały przeciwko przymusowemu testowaniu społeczności szczególnie narażonych na zakażenie i opowiadały się przeciw izolowaniu i dyskryminowaniu osadzonych żyjących z HIV/AIDS. Domagano się także wprowadzenia darmowych działań profilaktycznych (dystrybucji prezerwatyw, sterylnych igieł i strzykawek oraz leczenia substytucyjnego), dostępu do informacji i edukacji, a także wsparcia dla osadzonych ze strony lokalnych ośrodków pomocy dla użytkowników i użytkowników narkotyków oraz organizacji pomocowych działających w polu AIDS.

Specyfika systemu więziennego stawiała aktywistki i aktywistów w obliczu trudnych wyzwań:

- + Jak zdobyć dostęp do informacji medycznych i prawnych, gdy kontakt ze światem zewnętrznym jest ograniczony?
- + Jak utrzymać poufność informacji o stanie zdrowia jednostki w sytuacji nadzoru i całkowitej kontroli?
- + Jak przekonywać do wprowadzenia profilaktyki HIV, opierając się na argumentach o odpowiedzialności, samostanowieniu i racjach osób osadzonych, gdy cały system karny oparty jest na przymusie i działaniach odbierających sprawczość?

W pierwszych latach epidemii przedstawiciele lokalnych inicjatyw takich jak AIDS-Hilfen (organizacje pomocowe i oferujące profilaktykę HIV/AIDS) i Mann-O-Meter odwiedzali osoby osadzone żyjące z HIV i organizowali seminaria edukacyjne dla nich oraz dla pracowników więzień. Inne organizacje, takie jak AK Kommunale Drogenpolitik w Bremen (grupa robocza tworząca lokalną politykę narkotykową) i lokalna grupa JES (skupiająca osoby mające doświadczenie używania narkotyków lub będące w terapii substytucyjnej), prowadziły spotkania grupowe dla osób osadzonych używających narkotyków. Organizacja ACT UP wraz z innymi inicjatywami organizowały protesty przed więzieniami, domagając się dostępu do sterylnych igieł i strzykawek i publicznie przerzucając je przez mury. W tym samym

GERMANY #1

HIV/AIDS and Prisons

czasie, na poziomie krajowym, Deutsche AIDS-Hilfe (krajowe centrum ds. AIDS) poparło dostęp do prezerwatyw i redukcji szkód w więzieniach. Organizacja ta walczyła też o przedterminowe zwolnienie śmiertelnie chorych. Za murami więzienia osoby osadzone same domagały się działań z zakresu redukcji szkód, takich jak terapia substytucyjna. Pisząc listy otwarte i skargi prawne występowały one przeciwko dyskryminacji i izolacji. Niektórzy z osadzonych żyjących z HIV dołączali do strajków głodowych walcząc o lepsze warunki w więzieniach. Podejmowano także negocjacje z władzami więzień, wspierając się wydawanym wówczas więziennym magazynem.

Skupiając się na bezpieczeństwie, moralnej i społecznej reintegracji osób osadzonych oraz na egzekwowaniu prawa, władze więzienne często przeciwstawiały się liberalizacji polityk epidemiologicznych i narkotykowych. Podczas gdy niektóre wysuwane żądania odnosiły sukces i prowadziły do ulepszenia działań profilaktycznych i leczniczych, inne postulaty - będące standardem w świecie pozawięziennym - nigdy do więzień nie zostały wprowadzone.

In Germany as well as in many other countries, prisoners are among the social groups most affected by the HIV/AIDS epidemic. Injecting drug use, sex and tattooing are the main ways of transmitting the virus.

From the beginning of the epidemic, some self-help organisations by and for people who use drugs, prisoners and advocates for prison health joined forces with HIV/AIDS activists. Their issues and demands were similar as both were against the forced testing of so-called *risk groups* and the isolation and discrimination of HIV-positive prisoners, for discrete and free prevention measures (condoms, sterile syringes or substitution treatment), access to information and education, and support through local drug help and AIDS service organisations.

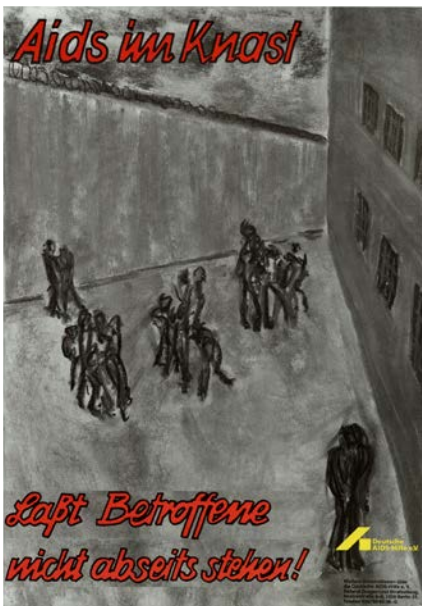
But the penal system also posed specific challenges:

- + How to get access to medical and legal information when contact with the outside world is restricted?
- + How to keep information about health status confidential in a setting of surveillance, total control and security?
- + How to argue for HIV prevention interventions based on responsibility, self-determination and reason when the whole penal system is built upon coercion and the removal of prisoners' agency?

Early on, local initiatives such as the AIDS-Hilfen (AIDS Service Organisations) and Mann-O-Meter started visiting people living with HIV in custody and holding educational seminars for prison employees and prisoners. Others, such as AK Kommunale Drogenpolitik in Bremen (Working Group Communal Drug Policy) and local JES groups (Junkies, Former Users and Substitution Users), led group meetings for prisoners who use drugs. ACT UP and other initiatives initiated protests in front of prisons demanding sterile syringes, or even publically threw syringes over the walls. At the same time, at the national level Deutsche AIDS-Hilfe (German AIDS Service Organisation) advocated

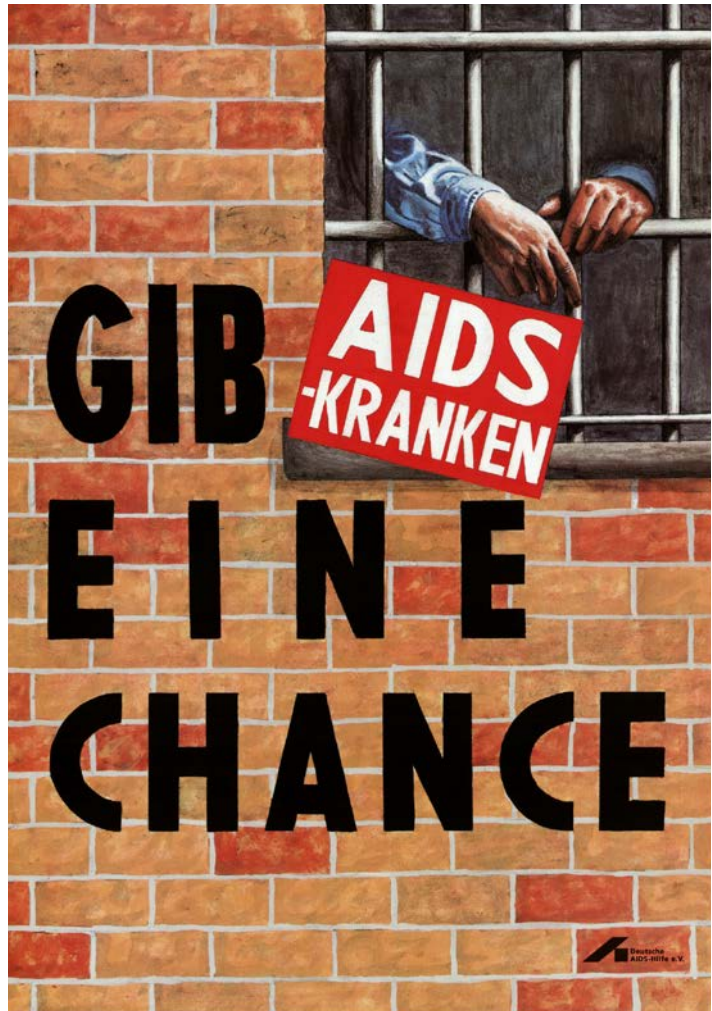
for condoms and harm reduction, and fought for the release of terminally ill prisoners. Behind prison walls, individual prisoners demanded harm reduction measures such as substitution therapy, and fought against discrimination and isolation through open letters and legal complaints. Some joined forces to protest with hunger strikes for better conditions, and negotiated with the authorities, often supported by the prison magazine.

With its focus on security, moral and social re-integration and law enforcement, prisons often resisted demands for a liberalisation of the epidemiological and drug policies. While some demands were successful and led to improvements in prevention and treatment, other practices which became standard outside of the prison have still never been implemented within it.

*AIDS im Knast, 1990
Plakat edukacyjny powstały w ramach konkursu na plakat
w niemieckich więzieniach
Artysta: anonimowy osadzony
Prawa: Deutsche AIDS-Hilfe e.V*

*AIDS im Knast, 1990
Educational poster
Created as part of a poster competition in German prisons
Artist: Anonymous prisoner
Copyright: Deutsche AIDS-Hilfe e.V.*

Gib AIDS-Kranken eine Chance, 1994

Plakat edukacyjny powstały w ramach konkursu na plakat w niemieckich więzieniach

Artysta: Foo Chee Seng

Prawa: Deutsche AIDS-Hilfe e.V.

Gib AIDS-Kranken eine Chance, 1994

Educational poster created as part of a poster competition in German prisons

Artist: Foo Chee Seng

Copyright: Deutsche AIDS-Hilfe e.V.

LIST OTWARTY

11 kwietnia 1988

Szanowni Państwo,

Z powodu stałej dyskryminacji i izolacji społecznej, których doświadczam od czasu mojego osadzenia w więzieniu, chciałbym wyjaśnić Państwu moją sytuację w formie otwartego listu.

Kiedy zostałem osadzony, otwarcie przyznałem, że należę do mniejszości (homoseksualnej) i że jestem zakażony HIV. Po tym, jak władze więzienia dowiedziały się o tym, niebezpośrednio nałożono na mnie różne sankcje. Chcę powiedzieć jasno - wiem, jak zajmować się swoim zakażeniem w odpowiedzialny sposób, postępuję tak już od 6 lat. Dzięki swojej przezorności i ostrożności, jak do tej pory udawało mi się zapobiegać zakażeniom.

Izolacja, która oznacza, że nie mogę utrzymywać żadnych kontaktów społecznych w swoim wolnym czasie, negatywnie wpływa na moją stabilność psychospołeczną. Mimo że współosadzeni, poinformowani przeze mnie o moim zakażeniu, chcą utrzymywać ze mną kontakt społeczny i deklarują, że biorą na siebie odpowiedzialność, jak dotychczas odmawiano mi prawa do podtrzymywania kontaktów bez jakiegokolwiek podstawy prawnej. Oprócz wsparcia psychologicznego, kluczowa w mojej sytuacji jest dieta oparta na zdrowej, nieprzetworzonej żywności. Istnieją obecnie uznane badania medyczne poświęcone tej kwestii. Zdaje się, że lokalny lekarz więzienny jeszcze o nich nie słyszał. Nie ma tu specjalnej żywności, która pozwala na podtrzymanie życia osoby zakażonej HIV. Specjalistyczna pomoc ogranicza się do podawania witamin.

Nie proszę o preferencyjne traktowanie względem innych współwięźniów, ale o zrozumienie, które stanowi warunek mojego przetrwania. Jak dotychczas nie spotkałem się z żadną jego formą. Celem tymczasowego zatrzymania jest zapewnienie bezpieczeństwa postępowania karnego poprzez umieszczenie osoby oskarżonej o popełnienie przestępstwa w bezpiecznej przestrzeni aresztu. Jako osadzony jestem poddany bezpośrednim konsekwencjom narzuconego pozbawienia wolności. Wątpię, by wyrok sądowy zawierał w sobie nakaz narażenia mnie na uszczerbek na zdrowiu. Mam nadzieję, że zatrzymanie leży również w moim interesie.

Obawiam się również, że moja otwartość na temat mojego życia seksualnego poruszyła utrwalone tabu. Jest jasne, że ujawnienie mojej homoseksualności doprowadziło do powstania frontu przeciwko mnie i zepchnęło mnie na pozycję społecznego wykluczenia w środowisku więziennym. Uważam, że skoro homoseksualność została zdekryminalizowana i zniesiono paragraf 175 Kodeksu karnego, ja także mam prawo do samodecydowania o swoim życiu seksualnym.

Odnosząc się do ram równego traktowania oraz istniejących regulacji prawnych, domagam się dla siebie wolności od wykluczenia i piętnowania, prawa do socjalizowania się z innymi więźniami, jeśli są świadomi mojej sytuacji i mają poczucie odpowiedzialności za swoje zdrowie, oraz prawa do informacji na temat kroków, które zostaną wobec mnie podjęte.

Z poważaniem,

OPEN LETTER

April 18, 1988

Dear Sir or Madame,

Due to the continuing discrimination and social isolation since my imprisonment, I would like to explain my situation to you in the form of an open letter.

When I was imprisoned, I honestly stated that I belonged to a minority (homosexuals) and that I was infected with HIV. After this became known to the official prison authorities, certain sanctions were imposed indirectly on me. I would like to make it very clear to you that I know how to handle my infection responsibly and that I do so over a period of almost 6 years. Thanks to my prudence and precaution, it has so far been possible to prevent the outbreak of the disease.

This isolation, which means that I am not allowed to maintain any social contacts during my free time, severely impairs my psychosocial stability. Despite declarations of responsibility by fellow prisoners, whom I have informed about my infection and who are willing to maintain social contacts with me, I have so far been denied this without a specific legal basis.

In addition to psychological support, a balanced wholefood diet is absolutely essential. There are now recognised medical studies on this subject. The local prison doctor does not seem to know these yet. There is no special

food here that can become vital for an HIV-infected person. The special care is limited to the administration of vitamin tablets.

I do not ask for preference for my person over my fellow prisoners, but for a consideration that is essential for my survival. This is not met in any way. The purpose of pre-trial detention is to ensure the proper conduct of criminal proceedings through safe custody. As a prisoner I am subject to the direct consequences of the ordered deprivation of liberty. I doubt the court warrant includes any health impairment. I hope this is in my own interest.

The other reason is that I'm afraid that my honesty about my sex life has touched on old taboos. It can be clearly seen here that my confession to be homosexual builds up a front against me and pushes my social exclusion within the prison milieu. I take the view that since the decriminalisation of homosexuals and the abolition of §175 of the Penal Code, I too have the right to live sexually self-determined.

Within the framework of equal treatment and existing legislation, I am asking myself not to be excluded or stigmatised, to be able to socialise with other prisoners if they are aware of my situation and are responsible for it, and to be clearly informed of the measures that are to be imposed on me.

Respectfully

HIV/AIDS, aktywizm i więzienia. Redukcja szkód w niemieckich więzieniach, 2019
Wideo 28 min.
Prawa autorskie: Friederike Faust, Bärbel Knorr, Ingo Ilja Michels, Dirk Schäffer, Heino Stöver, Hildegard Wahle, Wolfgang Wenner, Wilfried Weyl, Anja Wolf

HIV/AIDS, activism and the prison. Harm reduction in German prisons, 2019
Video 28 min.
Copyright: Friederike Faust, Bärbel Knorr, Ingo Ilja Michels, Dirk Schäffer, Heino Stöver, Hildegard Wahle, Wolfgang Wenner, Wilfried Weyl, Anja Wolf

NIEMCY #2

Orlando nie żyje

Choreografię *Orlando nie żyje* stworzył brytyjski tancerz, choreograf i reżyser **Jean Renshaw** dla zespołu tanecznego teatru w Norymberdze. Choreografia ta stanowiła część dwudziestoczworgodzinnego maratonu tanecznego *Ein Fest für Orlando (Uroczystość dla Orlando)*, który odbył się w norymberskim centrum kultury Tafelhalle między 25 i 26 czerwca 1994. Wydarzenie zorganizowali Jean Renshaw, reżyser, producent i dramaturg Dirk Elwert oraz tancerz i producent Uwe Möller we współpracy z Nürnberger AIDS-Hilfe.

Wydarzenie było odpowiedzią na śmierć ich kolegi i przyjaciela **Orlando Fornarisa**, kubańskiego tancerza, który zmarł na AIDS w kwietniu 1991. Tematem była pomijana milczeniem i nierzadko samotna śmierć na AIDS spotykająca wielu młodych, homoseksualnych mężczyzn. Taka śmierć dotknęła licznych tancerzy, odciskając także swoje piętno na klasycznej scenie tanecznej u szczytu epidemii w latach 80. i wczesnych 90. w Niemczech.

Jean Renshaw: *Dla mnie chodziło tu o śmierć przyjaciela, była to więc sprawa bardzo emocjonalna. Po prostu nie chciałem, żeby odszedł w zupełnej ciszy. Obaj byliśmy tancerzami w Norymberdze przez dwa lata i przyjaźni-*

liśmy się. Przedtem pracowaliśmy razem w Darmstadt w tym samym zespole. [...] Nagle, rok później, kiedy próbowałem się z nim skontaktować, okazało się, że już odszedł. I to był szok, to mną wstrząsnęło. [...]

Uwe Möller: *Pamiętam, że tytuł ustaliliśmy dość szybko: »Orlando nie żyje«.*

Dirk Elwert: *To było zdanie, jakie się słyszało od przyjaciół przez telefon, kiedy padało pytanie o to, co słychać u Orlando. Nie miało się z nim kontaktu przez dłuższy czas, a wtedy nagle twój przyjaciel mówi: »Tak, ale Orlando nie żyje«. I o tym jest ta choreografia.*

Jean Renshaw, Uwe Möller i Dirk Elwert w wywiadzie przeprowadzonym 16 czerwca 2019 przez Ulrike Kloppel i Eugena Januschke

W trakcie wydarzenia, zwanego maratoniem tanecznym, wystąpiło stu tancerzy z trzydziestu różnych zespołów tanecznych, między innymi Batsheva Dance Company z Tel Awiwu (Izrael), S.O.A.P. Dance Theatre z Frankfurtu (Niemcy), zespół Geijutsuza z Jokohamy (Japonia) i Netherlands Dance Theatre z Amsterdamu (Holandia) i wielu innych. Performans *Orlando nie żyje* był w kolejnych latach wystawiany na deskach wielu teatrów: w 1995 roku norymberskiej Tafelhalle oraz w *Kan i Hoken Hal* w Tokio (Japonia), w 1996 w teatrze w Jenie, w 1998 w teatrze Greifswald i Nordhausen, a w 2002 w teatrze w Schwerin.

GERMANY #2

Orlando is Dead

The choreography "Orlando is dead" was created and produced by the British dancer, choreographer and director **Jean Renshaw**, for the dance ensemble of the theatre of Nürnberg. It was part of a twenty-four hour long dance event *Ein Fest für Orlando (A Celebration for Orlando)* at the Tafelhalle Nuremberg from June 25 to June 26, 1994. The whole event was organised by Jean Renshaw, as well as the director, producer and dramaturge Dirk Elwert and the dancer and producer Uwe Möller in cooperation with the Nuremberg AIDS Service Organisation.

The event was in response to the death of their colleague and friend **Orlando Fornaris**, a Cuban dancer who died from AIDS in April 1991. It addressed the silent dying of especially young homosexual men, which hugely impacted the classical dance scene at the peak of the epidemic in the 1980s and early 1990s in Germany.

Jean Renshaw: *The approach for me was definitely the death of a friend and therefore a very emotional thing. I just didn't want him to disappear without a sound. We were both engaged as dancers in Nürnberg for two years and we were friends. Before that, we were also working in Darmstadt together in*

the same company... Suddenly, a year later, when I tried to contact him, he was already gone. And I think that was, that shock just moved me...

Uwe Möller: *I remember, the title was fixed pretty fast: "Orlando is dead".*

Dirk Elwert: *Because that was the sentence, that you heard, after you asked about Orlando from a friend on the telephone. You had not heard from him for a long time and then your friend said: "Yes, but Orlando is dead". And that became the topic.*

Interview with Jean Renshaw, Uwe Möller and Dirk Elwert, June 16, 2019

At the event, which was also referred to as a "dance marathon", one-hundred dancers from thirty different dance companies performed, including the Batsheva Dance Company from Tel Aviv (Israel), the S.O.A.P. Dance Theatre from Frankfurt (Germany), the Geijutsuza ensemble from Yokohama (Japan), the Netherlands Dance Theatre from Amsterdam (the Netherlands) and many others. Afterwards, the piece "Orlando is dead" was performed in 1995 at the Tafelhalle Nürnberg and at the "Kan i Hoken Hal" in Tokio (Japan), in 1996 at the theatre house of Jena, in 1998 at the theatre Greifswald and the theater Nordhausen, and in 2002 at the theatre of Schwerin.

POLSKA

Gęste czasy: protesty i mobilizacja w latach 90. XX wieku

Termin *gęste czasy* odnosi się do pierwszych lat aktywizmu HIV/AIDS, zaraz po przełomie w 1989 roku. Inspiracją do zajęcia się tym okresem były wywiady historii mówionej z aktywistami, osobami żyjącymi z HIV i osobami tworzącymi polityki HIV/AIDS. W swoich opowieściach portretowali oni początek lat 90. XX wieku jako pełen sprzeczności, złożony z różnych społecznych rzeczywistości czasu początku aktywizmu HIV/AIDS. Ich historie przedstawiały specyficzną, gęstą atmosferę, zbudowaną z jednej strony na poczuciu nadziei i przynależności do wspólnoty, z drugiej - na polityce strachu i poczuciu odrzucenia przez społeczeństwo. Określenie *gęste czasy* oddaje zatem ambiwalencję polityk i aktywizmu HIV/AIDS lat 90. XX wieku.

Emocjonalny duch lat 90. XX wieku, nazywany przez niektórych rozmówców ich własnym *HIV-owym romantyzmem*, wyłonił się z fali nowo powstałych organizacji społecznych, a także z intensywnej międzynarodowej współpracy, mającej miejsce w tamtym czasie. Był on zatem zakorzeniony w wielości podejmowanych działań i projektów dotyczących HIV i używania narkotyków, wysuwających postulaty odnoszące się do tolerancji, zdrowia i praw człowieka.

Jednak w swoich narracjach o *gęstym czasie* aktywiści i aktywistki opowiadają także o walce z homofobicznymi postawami, radzeniu sobie z traktowaniem użytkowników substancji psychoaktywnych jako Innych, czy też zmaganiu się z nowym moralnym porządkiem wyłaniającym się w Polsce po roku 1989. W tle swoich narracji opisują dynamiczne i niekiedy chaotyczne przemiany społeczne i transformację nowego kapitalistycznego społeczeństwa. Zmiany te uwidaczniają się w polityce opartej na strachu związanym z HIV/AIDS. Społeczny lęk obrazują na przykład liczne protesty lokalnych społeczności przeciwko otwieraniu domów dla osób żyjących z HIV i osób używających narkotyków. Szeroko opisywane przez media, demonstracje te były często przedstawiane jako lekcje nietolerancji. Ale mogą być one także postrzegane jako wyraz licznych antagonizmów inherentnych dla samej transformacji społeczno-politycznej na początku lat 90., które wywoływały konflikty społeczne, lęki, a także mobilizację wokół wprowadzanych neoliberalnych reform. Protesty te wymuszały ponadto reakcje ze strony instytucji publicznych (np. uniwersytetów), organizacji pozarządowych, publicznych autorytetów i Kościoła katolickiego, domagających się wówczas tolerancji, respektowania praw człowieka, edukacji seksualnej i uznania praw pacjentów.

POLAND

Thick Times: Protests and Mobilisations in the 1990s

The notion of 'thick times' pertains to the first years of HIV/AIDS activism, which took place in Poland just after the political and economic transformation in 1989. The inspiration came directly from oral history interviews with activists, people living with HIV and policy makers, who in their narratives unfolded a contradictory and complex portrayal of the beginning of HIV/AIDS activism in Poland, assembled from different social realities. Their stories unravel a specific and dense atmosphere of the 1990s, built upon, on the one hand, hope and a sense of belonging to a community, and on the other, a politics of fear and a sense of being rejected from society. Thus, the term 'thick times' reveals a certain ambivalence in HIV/AIDS politics in the 1990s.

Termed by some interviewees as their own 'HIV romanticism,' the emotional spirit of the 1990s evolved from the emergence of newly established civil society organizations and an intensive international collaboration. It was also anchored in a multitude of social actions and projects in the field of HIV and drug use, and demanding tolerance, and access to health and human rights.

Yet, in their narratives about 'thick times', activists also tell of struggling with homophobic attitudes, tackling the 'othering' of drug users and the emergence of a new moral order after 1989. In the background of the activists' narratives, they described dynamic and chaotic social changes and structural transformations of the new capitalist society. Some of these changes are visible in the politics of fear that emerged around HIV and AIDS. This is visible, for example, in the numerous protests of various local communities against shelters and social centers for people living with HIV and people who use drugs. Widely reflected in the media, these demonstrations were often framed as lessons of intolerance. But in fact they can also be viewed as a manifestation of the antagonisms inherent in the socio-political transformation of the early 1990s, which triggered conflicts, social fears and mobilization against waves of neoliberal reforms. These protests also provoked counter-responses, when public institutions (e.g. universities), civil society, national authorities and the Catholic church urged for tolerance and respect of human rights.

Protest w Głogowie, 1990
Zdjęcie biało-czarne
Prawa autorskie: Cezary Słomiński, Polska Agencja Prasowa

AIDS Konferencja w Warszawie z okazji Światowego Dnia
AIDS, 1993, Colour Photograph
Copyright: Adam Urbanek, Polska Agencja Prasowa

Protest w Głogowie, 1990
Black & white photograph
Copyright: Cezary Słomiński, Polska Agencja Prasowa

AIDS Konferencja w Warszawie z okazji Światowego Dnia
AIDS, 1993, Zdjęcie kolorowe
Prawa autorskie: Adam Urbanek, Polska Agencja Prasowa

Kadr z wywiadu z **Joanną Gałaj** - członkinią Stowarzyszenia Wolontariuszy Wobec AIDS, 2019.

Still from an oral history interview with Joanna Gałaj, a member of 'Be with us' Volunteers' Association, 2019.

Kadr z wywiadu z **Robertem Łukasikiem** - prezesem Zjednoczenia Pozytywni w tęczy, 2017.

Still from an oral history interview with Robert Łukasik - a leader of 'Positive in Rainbow' Union, 2017.

Kadr z wywiadu z *Wojciechem Tomczyńskim* - prezesem Stowarzyszenia Ogólnopolska Sieć Osób Żyjących z HIV/AIDS - SIEĆ PLUS, 2017.

Still from an oral history interview with *Wojciech Tomczyński* - a leader of "Network Plus" Association, 2017.

PLUS i MINUS (+i-), 1995
Video & Audio (dostępne na <https://www.youtube.com/watch?v=7iiANZvz8Tg>)
Prawa: Kaliber 44

PLUS i MINUS (+i-), 1995
Video & Audio (available at: <https://www.youtube.com/watch?v=7iiANZvz8Tg>)
Copyright: Kaliber 44

KALIBER 44 - Plus i minus (+i-) [OFFICIAL VIDEO]

Redakcja „Seksretów”
Koszalin

Szanowna Redakcjo!

Z prawdziwym zadowoleniem stwierdziliśmy, że erotyczny tekst adresowany do gejów, zamieszczony w „Seksretach” z grudnia 1996 r., strona 54, zawiera fragment dostosowany do reguły seksu bezpieczniejszego. Uważamy, że obecnie wszystkie teksty i ilustracje poświęcone erotyce męsko-męskiej powinny odzwierciedlać te reguły. Zasady seksu bezpieczniejszego są generalnie wiązane do erotycznych tekstów i ilustracji w pismach adresowanych do gejów w wielu krajach. Podobnie zasad seksu bezpieczniejszego przestrzega się na ogół w obecnie produkowanych gejowskich filmach erotycznych. Ponieważ dla wielu gejów informacje zawarte w pismach erotycznych są obecnie głównymi źródłami edukacji seksualnej, mogą mieć one daleko idące pozytywne lub negatywne konsekwencje.

Odwiedzający Polskę świadomi geje z niektórych krajów Zachodu są nieraz zaskoczeni lub zaszokowani tym, że publikowane u nas gejowskie teksty oraz ilustracje erotyczne nieraz zupełnie ignorują reguły seksu bezpieczniejszego. (Odnosi się to niestety często do magazynów gejowskich.) To tak, jakby zagrażający życiu wirus HIV w ogóle nie istniał. Sprawy mają się jednak tak, że czasy, w których o kondomie można było nie myśleć, należą na razie do przeszłości. Nastąpiła inna rzeczywistość erotyczna i należy sobie z niej zdawać sprawę. Albo promuje się zachowania niosące śmiertelne niebezpieczeństwo, albo podaje się wzorce łączące pozytywne podejście do seksu z troską o zdrowie i życie własne oraz partnerów. Promocji zasad seksu bezpieczniejszego nie można oddzielić od przelanych na papier erotycznych fantazji.

Rządy niektórych krajów, pobierając podatki od gejów, jednocześnie nie prowadzą żadnej sensownej akcji informacyjnej uwzględniającej ich specyficzne potrzeby zdrowotne w sferze seksu. Nie respektują zatem prawa człowieka do edukacji, zdrowia i życia. Jeśli tak się dzieje, to przynajmniej mogą to uczynić firmy, które wyłącznie lub między innymi z gejów żyją.

Dlatego zwracamy się z serdeczną prośbą do „Seksretów” o przyjęcie takiej linii postępowania w redagowaniu własnych lub nadsyłanych tekstów adresowanych do gejów, by były one dostosowane do prostych zasad męsko-męskiego seksu bezpieczniejszego:

* stosunek analny przy użyciu prezerwatywy obficie nawilżonej środkiem do smarowania rozpuszczalnym w wodzie, np. K-Y (w sex shopach), lub silolem (w aptekach)

* stosunek oralny bez wytrysku w ustach (prezerwatywa, np. smakowa, zmniejsza ryzyko do minimum)

* pocałunki, pieszczoty, wzajemna masturbacja – do woli.

Stosowanie tych reguł chroni nas i naszych partnerów przed wirusem HIV, który może wywołać AIDS.

Pragniemy nadmienić, że w naszych uwagach i prośbie świadomie koncentrujemy się wyłącznie na sprawach seksu męsko-męskiego.

Prowadząc konsekwentnie powyżej naszkicowaną politykę redakcyjną, „Seksrety” należeć będą do tych czasopism na świecie, które głosząc radość seksu gejowskiego jednocześnie wykazują troskę o swoich stałych i przypadkowych czytelników, a ponadto razem z innymi nieobojętnymi ludźmi na całym świecie podejmują wyzwanie stawienia czoła epidemii niosącej tyle cierpienia. Jedno z gejowskich haseł walki z AIDS brzmi: *Silence = Death*, co znaczy „Milczenie = Śmierć”. Zaniechanie milczenia i promowanie zasad seksu bezpieczniejszego może uratować niejedno życie.

Życząc prawdziwej satysfakcji z redagowania „Seksretów” łączymy wyrazy szacunku.

Gay Safer Sex Club

„Tęczowy czar par”
skrytka pocztowa 127
06-400 Ciechanów 1

Cześć!

Wasze ogłoszenie w prasie brzmi zachęcająco. Jego treść świadczy o rozwiniętej pozytywnej gejowskiej bądź lesbijskiej tożsamości i o poczuciu solidarności z innymi. Czar par to także wzajemna troska o zdrowie i życie partnerów tymczasowych czy też stałych.

W związku z tym proponujemy, byście przy okazji swojej działalności rozważyli możliwość propagowania zasad zachowania zapobiegającego zakażeniu HIV, zwłaszcza wśród gejów. Może zatem moglibyście zamieszczać związane informacje w swoich biuletynach lub przekazywać je przy innych stosownych okazjach. Możecie wykorzystać (publikować, powielać) załączony tekst „Geju! Seks może być...”, podając jego autora: *Gay Safer Sex Club* (1999). Tekst ten bywa drukowany w różnych publikacjach, np. *Nowy Men 7* (lipiec 1999), strona 98, *Inaczej 7* (lipiec 1999), strona 27.

Z życzeniami sukcesów,

Gay Safer Sex Club

Geju! Seks może być czymś wspaniałym. Jednak wirus HIV nadal zabija. Do zakażeń dochodzi także wśród nas, w Polsce. Nie ryzykuj więc i dołącz do tych, którzy zawsze stosują zasady **SEKSU BEZPIECZNIEJSZEGO:**

- **stosunek analny z prezerwatywą nawilżoną lubrykantem na bazie wody**, np. żel Feminum, K-Y, Wet (w aptekach, sex shopach), (uwaga: tłuszcze zwierzęce, roślinne i mineralne, np. wazelina, Nivea, niszczą gumę)
- **stosunek oralny bez wytrysku w ustach** (prezerwatywa, np. smakowa, zmniejsza ryzyko do minimum)
- **pocałunki, pieszczoty, wzajemna masturbacja** – do woli.

Przestrzeżenie tych reguł chroni nas i naszych stałych bądź tymczasowych partnerów przed wirusem HIV. Miłość, stały związek czy fascynacja to nie szczepionka. Oświadczenie „Jestem zdrow” nie musi być zgodne z rzeczywistością. Mów zatem bez skrępowania, że chcesz się kochać bezpiecznie. Ciesz się życiem!

Gay Safer Sex Club

TURCJA

Polityki HIV/AIDS w Turcji

Możemy wyróżnić pięć historycznych faz polityki HIV/AIDS w Turcji, pokazując następujące powiązania pomiędzy ruchami społecznymi, polityką państwa i dyskursem medialnym:

1. Faza pierwsza (1985-1991) uwidacznia się poprzez medialne przedstawienia Murtazy Elgina - pierwszej osoby, o której wiadano, że jest zakażona HIV. Publiczne reakcje w odniesieniu do pierwszego znanego przypadku zakażenia charakteryzowało piętnowanie i moralna panika, trwające aż do śmierci Elgina w 1992, alarmistycznie relacjonowanej w krajowych dziennikach, mimo że nie był on pierwszą osobą, która umarła w Turcji z powodu zachorowania na AIDS.

2. Drugą fazę (1991-2002) wyznacza założenie pierwszych organizacji działających w polu HIV. Organizacje te tworzone były przez ekspertów, takich jak lekarze czy prawnicy, którzy zjednoczyli się, by walczyć przeciw rozpowszechnianiu się wirusa oraz dyskryminacji związanej z HIV. Pierwsze organizacje bezpośrednio zaangażowane w walkę przeciw HIV/AIDS zostały powołane w 1991 w Izmirze - AIDS ile Mücadele Derneği (Stowarzyszenie Walki z AIDS) oraz w 1992 w Stambule - AIDS Savaşım Derneği (Stowarzyszenie dla Walki przeciw AIDS).

3. W trakcie trzeciej fazy (2002-2007) powstają pierwsze organizacje społecznościowe tworzone przez osoby żyjące z HIV/AIDS. Jedną z tych organizacji została utworzona w Stambule w 2005 pod nazwą Pozitif Yaşam Derneği (Stowarzyszenie Pozytywne Życie). Organizacja ta integruje osoby żyjące z HIV, ich rodziny, aktywistów i aktywistki, a także ekspertów. Jej głównym celem jest wprowadzenie darmowej i dostępnej opieki medycznej, a także psychologicznego wsparcia dla osób żyjących z HIV/AIDS.

4. Czwarta faza (2007-2015) reprezentowana jest przez pewnego rodzaju lukę, która w polityce HIV/AIDS symbolizuje politykę przemilczania, uprawioną za rządów partii Adalet ve Kalkınma Partisi (Partia Sprawiedliwości i Rozwoju), znanej jako AKP. Okres ten kształtowany jest przez wzrost autorytaryzmu rządu AKP oraz jego polityki opartej na przemocy i represji.

5. Obecną, piątą fazę (2015-do dziś) cechuje zaawansowana walka przeciw rozpowszechnianiu się HIV oraz przeciw dyskryminacji osób żyjących z HIV/AIDS. Takie działania wywołane były raportami tureckiego oddziału Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 2015 roku, informującego o wzroście zakażeń HIV, który wynosił 400% w ciągu ostatnich pięciu lat.

TURKEY

HIV/AIDS Policies in Turkey

Five different historical phases of HIV and AIDS can be identified in Turkey, showing the entanglements of social movements, state politics, and media representations as follows:

1. The first phase (1985-1991) can be made visible through an engagement with mass media representations of the first known person living with HIV, Murtaza Elgin. The public response to this first case was marked by stigma and moral panic until his death in 1992, which was reported in an alarming manner by the national dailies, although his death was not the first AIDS-related death.

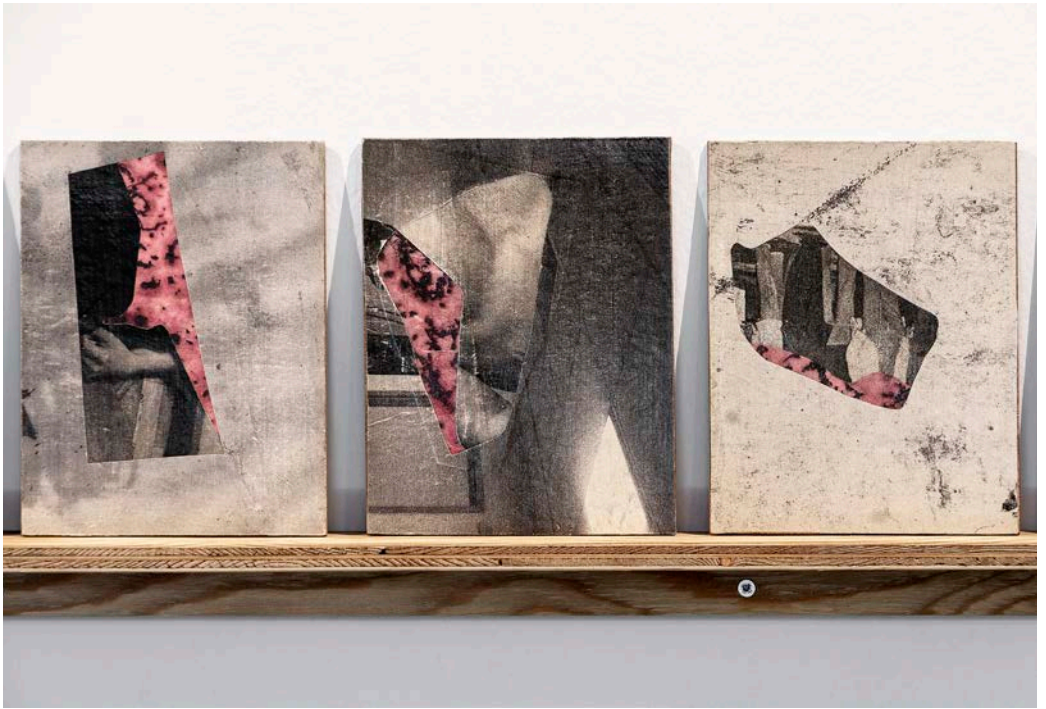
2. The second phase (1991-2002) is marked by the founding of the first organisations by people with authority, such as medical doctors and lawyers, who came together to mobilise against the spread of HIV and fight HIV-related discrimination. The first organisations explicitly devoted to fighting HIV/AIDS were founded in 1991 in Izmir as AIDS ile Mücadele Derneği (Association for Combating AIDS) and in 1992 in Istanbul as AIDS Savaşım Derneği (The Association for the Fight against AIDS).

3. During the third phase (2002-2007) emerges the first community-based or-

ganisations initiated by people living with HIV/AIDS. One of these organisations was founded in Istanbul in 2005 with the name Pozitif Yaşam Derneği (Positive Living Association). This association brings together people living with HIV, their families, activists, and experts. The group's main goal is free and accessible medical care, and psychological support for people living with HIV/AIDS.

4. The fourth phase (2007-2015) is represented here as an omission. This gap in HIV/AIDS politics is intended as a symbol or metaphor for the politics of silence and non-remembrance in the era of Adalet ve Kalkınma Partisi (the Justice and Development Party), also known as AKP. This period was shaped by the growth of the authoritarian AKP government and by its politics of violence and repression.

5. In the current phase (2015-Present) we see enhanced struggles against the spread of HIV, and against the discrimination faced by people living with HIV/AIDS. This was provoked by a 2015 report from the World Health Organisation (WHO) in Turkey warning about the increase of HIV infection rates, which were reported to have gone up by 400% in the last five years.

Seria zakładek, 2018

Autor: Furkan Öztekin

Papierowy kolaż na tekturze, 13x17 cm każda, na zlecenie

Positive Space Exhibition

Dzięki uprzejmości Ali Betil Collection

Tab Series, 2018

Author: Furkan Öztekin

Paper Collage on Cardboard, each 13x17 cm Commissioned

for Positive Space Exhibition Courtesy of Ali Betil

Collection

Kostium Czerwonej Kokardki noszony przez transaktywistkę i aktorkę **Seyhan Arman** podczas Marszu z okazji 1 grudnia w 2011 roku.

Red Ribbon costume worn by trans activist and actress **Seyhan Arman** at 1st December March in 2011.

*Kostium czerwonej kokardki, 2010
Zdjęcie kolorowe
Prawa autorskie: Positive Living Association*

*Red Ribbon Costume, 2010
Colour Photograph
Copyright: Positive Living Association*

Zdjęcie z kampanii z 2007 roku zorganizowanej przez **Stowarzyszenia Pozytywne Życie**, które - w przeciwieństwie do wcześniej istniejących organizacji prowadzonych przez środowisko medyczne - było pierwszą organizacją tworzoną przez społeczności dotknięte HIV i zainicjowaną przez grupę osób żyjących z HIV/AIDS, powstałą w 2005 roku. Napis na zdjęciu głosi: Czy myśleliście kiedykolwiek, że będziecie musieli ukrywać swoją twarz? Czterdzieści milionów osób na całym świecie musi ukrywać swoje twarze ze strachu przed dyskryminacją i stygmatyzacją.

A campaign image from 2007 by the **Positive Living Association** which, unlike its predecessors run by medical professionals, was the first community-based organization initiated by people living with HIV/AIDS, founded in 2005. The caption reads as *Have you ever thought you might be obliged to hide your face? Forty million people worldwide have to hide their faces for the fear of discrimination and stigmatisation.*

Marsz z okazji 1 grudnia, 2010
Kolorowe zdjęcie
Prawa: Positive Life Association

1st December March, 2010
Colour Photograph
Copyright: Positive Life Association

Kampania HIV+ Nie/Widzialność, 2007
Kolorowe zdjęcie
Prawa: Positive Living Association

Campaign HIV+ In/Visibility, 2007
Colour Photograph
Copyright: Positive Living Association

WIELKA BRYTANIA

Broniąc seksu i wspólnoty w odpowiedzi na HIV

Chociaż pierwszy brytyjski przypadek choroby, którą zidentyfikowano później jako AIDS, został odnotowany przez czasopismo *The Lancet* w 1981, relacje dotyczące HIV/AIDS często odnoszą się do życia *przed* HIV. Geje stanowili pierwszą i najbardziej dotkniętą przez wirusa społeczność w Wielkiej Brytanii. Ponieważ homoseksualność została częściowo zdelegalizowana w Anglii i Walii dopiero w 1967 roku, HIV/AIDS stanowiło zagrożenie nie tylko dla zdrowia jednostki i wspólnoty, ale także dla świeżo zdobytych wolności oraz praw osobistych i politycznych. Dlatego odwołania do życia *przed* HIV dokonywane są często w podwójnych kategoriach, z jednej strony – niedawno uzyskanych seksualnych wolności, konfrontowanych z groźbą choroby i śmierci, z drugiej strony – osobistych i politycznych więzi, które poprzedzały HIV/AIDS, i które sprawiły, że spójna odpowiedź na zaistniałą sytuację była możliwa.

AIDS pojawił się w okresie rządów Margaret Thatcher (maj 1979 – listopad 1990) – rządów wiernych moralności konserwatywnej i *tradycyjnym wartościom rodzinnym*. W tym właśnie

politycznym kontekście niektórzy znaleźli w HIV/AIDS pretekst do formułowania moralizatorskich przekazów na temat seksu i seksualności, albo do prezentowania ich jako następstwa niemoralnych zachowań i permissywnych postaw. W 1986 starszy konstabl policji hrabstwa Greater Manchester określił osoby żyjące z HIV i AIDS jako *nurzające się w ludzkim bagnie, które same stworzyły*. Później, w ustawie Local Government Act przyjętej w 1988, zawarto paragraf (28) zakazujący promowania homoseksualności lub *nauczania w szkołach o akceptowalnym charakterze homoseksualizmu jako rzekomej więzi rodzinnej*.

Mimo politycznego kontekstu, a może w pewnym stopniu w reakcji na niego, aktywistki i aktywiści działający w polu HIV często używali i bronili takich pojęć jak wspólnota, przynależność oraz wolność seksualna. Nigdzie nie było to bardziej widoczne niż w kampaniach zdrowotnych, które stosowały śmiałą estetykę oraz idee wspólnoty i dzielonej odpowiedzialności – jak również celebrowania seksu i seksualności – aby dotrzeć z przekazem dotyczącym profilaktyki HIV.

UNITED KINGDOM

Defending Sex and Community in Responses to HIV

Although the first UK case of what was later identified as AIDS was reported in *The Lancet* in 1981, accounts of HIV/AIDS often make reference to life 'before' HIV. Gay men were the first and most impacted group to be affected by HIV, and as homosexuality had been partially decriminalised in England and Wales in only 1967, HIV/AIDS posed a threat, not only to individual and community health, but also to the personal and political gains that had only recently been won. Hence, references to life 'before' HIV have often been in terms both of recently won sexual freedoms before the threat of illness or death, but also in terms of the personal and political connections that pre-existed HIV/AIDS, and which made a coherent response possible.

AIDS emerged in the time of Margaret Thatcher's government (May 1979 - Nov 1990), a government committed to a conservative morality and 'traditional family values'. It is in this political context that HIV/AIDS was seized upon by some as an opportunity to put forward moral arguments around sex and sexuality, or to frame it as a consequence of immoral behaviour and permissive attitudes. In 1986, the chief

constable of Greater Manchester Police referred to people living with HIV and AIDS as 'swirling around in a human cesspool of their own making.' Later, in 1988, Section 28 of the Local Government Act was enacted, prohibiting the promotion of homosexuality or 'the teaching in any maintained school of the acceptability of homosexuality as a pretended family relationship'.

Despite and perhaps even in response to this political context, notions of community, belonging and sexual freedom have often been mobilised, as well as defended, in responses to HIV. This has been nowhere more evident than in health promotion campaigns, which have employed bold aesthetics and notions of community and shared responsibility - as well as a celebration of sex and sexuality - to convey HIV prevention messaging.

Heaven New Year's Eve 1979

Obraz ten stanowi pomniejszoną wersję dzieła zatytułowanego *Heaven New Year's Eve 1979* (Sylwester w Heaven 1979), które zaprezentowane zostało w 1993 na wystawie prac Guya Burcha pt. *Nightlife* (Nocne życie). Kiedy wybrano go na głównego artystę pokazu sztuki, który stanowił część odbywającej się w 2004 roku *Pride London*, Burch przygotował nową wersję swojego znanego obrazu, gdyż oryginał, sprzedany, był już niedostępny. Nowa, mniejsza wersja nosiła początkowo tytuł *A Little Heaven*, lecz ostatecznie Burch wrócił do pierwotnego tytułu, czując, że lepiej odzwierciedla jego ówczesną inspirację.

Sam zostałem zdiagnozowany pozytywnie na obecność HIV w 1991 i namalowałem obrazy nocno-klubowe przejęty poczuciem, że AIDS wymazywało na naszych oczach doświadczenie queerowe poprzedniej dekady (blisko 20 przyja-

ciół zmarło już do tamtego czasu - mówiono mi, że mam najwyżej 5 lat przed sobą), i chciałem zachować ślad tego, jakie to było uczucie tam być i walczyć. Byłem w Heaven w Sylwestra 1979, w roku, gdy klub został otwarty. Był to zwyczajnie najlepszy klub nocny w Wielkiej Brytanii i, co niezwykle, zważywszy na klimat lat Thatcherowskich, był przestrzenią gejowską. Czuło się swobodę i siłę. Pamiętam, jak tańczyłem, oślepiany przez kule i zygzakowate lampy sufitowe, które jak pioruny błyskały w ciemności nade mną. Doszło do mnie, gdy malowałem, że scena była jak Sąd Ostateczny, ale na którym potępienicy stawiali opór ciałem i duchem. Im bardziej społeczeństwo i politycy uciskali, tym mocniej walczyliśmy, i to właśnie starałem się przekazać poprzez tancerzy. Nie uciekają w przeobrażeniu, ale kontynuują swój taniec.

Guy Brunch, osobista rozmowa

Heaven New Year's Eve 1979

This painting is a smaller version of a larger piece titled 'Heaven New Year's Eve 1979' which was shown in a solo show by Guy Burch in 1993 called 'Nightlife'. The version presented here was made in 2004 as Burch was chosen as a featured artist for the Pride London art show that year and the original had been sold and was unavailable. This smaller version had initially been called 'A Little Heaven' but Burch reverted to the original name, feeling that it better reflected his motivation for the piece.

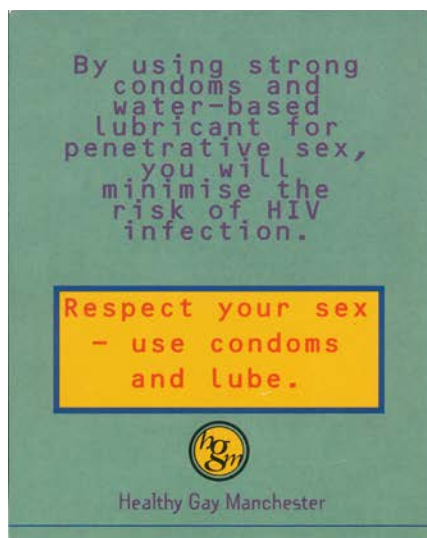
I was diagnosed HIV+ myself in 1991 and the nightclub pictures were done because I had a strong feeling that the queer experience of the previous decade was being obliterated by AIDS (nearly 20 friends had died by that time - I was told

I had 5 years max) and I wanted to retain a trace of what it felt like to be there and fight. I was at Heaven on New Year's Eve 1979, the year it opened. It was quite simply the best nightclub in Britain and remarkably, given the climate around in the Thatcher years, was a gay space. It felt liberating and empowering. I remember being dazzled by the robotic orbs and zig-zag ceiling lights that flashed lightning-like across the void above as I danced. It occurred to me when I painted it that the scene was like a Last Judgement but one that the 'damned' resisted body and soul. The more that society and politicians oppressed, the harder we fought and that's what I tried to convey with the dancers. They don't run in terror but dance on.

Guy Burch, personal communication

Heaven New Year's Eve 1979, 1993/2004
 Obraz olejny, 40x760mm
 Dziękuję uprzejmości: Guy Burch
 Prawa: Guy Burch

Heaven New Year's Eve 1979, 1993/2004
 Oil on board, 40x760mm
 Courtesy of Guy Burch
 Copyright: Guy Burch

Respect your sex, use condoms and lube, 1995
 Pocztówki wyprodukowane przez Healthy Gay Manchester
 Dzięki uprzejmości: Siân Cook (www.hivgraphiccommunication.com)
 Copyright: LGBT Foundation

Respect your sex, use condoms and lube, 1995
 Postcard set produced by Healthy Gay Manchester
 Courtesy of Siân Cook (www.hivgraphiccommunication.com)
 Copyright: LGBT Foundation

Ekstra-mocne prezerwatywy

Chociaż prezerwatywy stały się kluczowym elementem kampanii i materiałów profilaktycznych, to strategia promowania kondomów od samego początku budziła wiele kontrowersji wśród organizacji działających w polu HIV. Jak w poniższym cytacie wyjaśnia **Ford Hickson**, promowanie ekstra-mocnych (wzmacnianych) prezerwatyw przeznaczonych do seksu analnego stało się rozwiązaniem kompromisowym, które utrzymywało się do 2000 roku.

Zanim zapanowała zgoda w kwestii używania kondomów, w Terrence Higgins Trust odbywała się debata dotycząca wczesnych przekazów edukacyjno-zdrowotnych organizacji: Co mówić ludziom – żeby się nie dymali, czy żeby używali gumek? I kompromis był taki, żeby polecać im używanie ekstra-mocnych prezerwatyw. Tak więc na dość długiej przestrzeni lat – o ile wiem tylko w Wielkiej Brytanii, nigdzie indziej na świecie – gejów zachęcano do używania ekstra-mocnych kondomów, bo seks analny był rzekomo bardziej intensywny niż waginalny. I ta rekomendacja o ekstra-mocnych prezerwatywach była kompromisem, który stanowił rezultat tego sporu. Przedtem informacje profilaktyczne opracowywane przez THT nie wspominały w ogóle o prezerwatywach, opierały się w całości na wyborze partnera.

Ford Hickson (2019) seminarium Świadek
Prewencja i promocja zdrowotna w Wielkiej Brytanii, s. 25-26

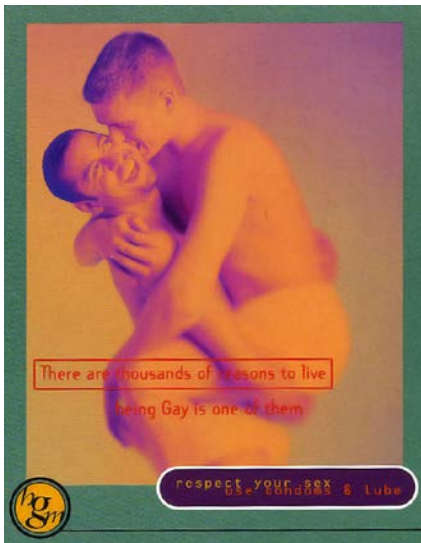
Extra-Strong Condoms

Although condoms became a prominent feature in HIV prevention campaigns and materials, there were some very early concerns in some organisations about whether this was the correct strategy to employ. As Ford Hickson explains in the quote below from the *HIV Prevention and Health Promotion in the UK* witness seminar, the promotion of extra-strong condoms for penetrative anal sex became the compromise. This advice remained standard until around the year 2000.

Prior to the consensus about condom use, though, there had been a debate in the Terrence Higgins Trust in their

early health education messages about, 'Should we tell people not to fuck, or shall we tell people to use condoms?' And the compromise there was to tell people to use extra strong condoms. So for quite a few years - only in the UK, nowhere else in the world as far as I'm aware - gay men were encouraged to use extra strong condoms because anal sex was much more robust somehow than vaginal sex was, and that recommendation about extra strong condoms came out as a compromise from that row. Prior to that the health education coming out at THT didn't mention condoms at all, it was about partner selection.

Ford Hickson (2019) *Witness Seminar: HIV Prevention and Health Promotion in the UK*, EURO-PACH. pg. 25-26

fuck safely

love safely

Big Up - black men who have sex with men delivering
HIV/AIDS information to black men who have sex with men

Telephone 0171 501 9264

Helpline Tuesday & Thursday 6-8pm 0171 501 9315

Photography: Sharon Wallace 0181 799 4250

Design: Essential design 0171 278 5153

Produced by: Another Fine Production 0171 737 0761

Fuck Safely, Love Safely, 1995-1996

Plakat promujący bezpieczniejszy seks,
wyprodukowany przez Big Up

Dzięki uprzejmości: Siân Cook (www.hivgraphiccommunication.com)

Prawa: GMFA: The Gay Men's Health Project

Fuck Safely, Love Safely, 1995-1996

Safer Sex poster produced by Big Up

Poster is courtesy of Siân Cook (www.hivgraphiccommunication.com)

Copyright: GMFA: The Gay Men's Health Project

Seminaria świadectw

Niniejszy zbiór czterech seminariów świadectw stanowił część badań prowadzonych przez brytyjski zespół projektu EUROPACH. Seminarium świadectw jest metodą pośrednią między grupą fokusową a historią mówioną. Stanowi forum, na którym kluczowi aktorzy zaangażowani w dane wydarzenie wspólnie opowiadają jego historię. Prezentowane tu teksty są zredagowanymi transkrypcjami seminariów świadectw i obejmują głosy 33 uczestniczek i uczestników, prezentujących swe doświadczenia jako osoby żyjące z HIV, lekarki i lekarze, przedstawicielki i przedstawiciele świata nauki, aktywiści i aktywistki oraz osoby zaangażowane w działanie organizacji pozarządowych.

Seminaria świadectw odbyły się między listopadem 2017 i czerwcem 2018; w kwietniu 2019 udostępniłyśmy ich zapis w internecie. Można je przeczytać w całości na stronie EUROPACH: www.europach.eu

Witness Seminars

A set of four witness seminars formed part of the research undertaken by the UK component of EUROPACH. The witness seminar as a method sits between a focus group and an oral history. It is a forum in which key actors who were involved in a particular event are brought together to tell its history collectively. These texts are edited transcripts of the witness seminars themselves and include contributions from the 33 participants who spoke about their experiences as people living with HIV, clinicians, academics, activists and those involved in the civil society response.

These witness seminars were held between November 2017 and June 2018 and in April 2019 we made these texts available online. You can read the texts in full on the EUROPACH website: www.europach.eu

EUROPEJSKIE ARCHIWUM HIV/AIDS (EHAA)

EUROPEAN HIV/AIDS ARCHIVE

Europejskie Archiwum HIV/AIDS (European HIV/AIDS Archive, EHAA) to wirtualna kolekcja opowieści i innych materiałów dotyczących przeszłości, teraźniejszości i wyobrażonych przyszłości epidemii HIV/AIDS w Europie. Składając się z wywiadów historii mówionej zrealizowanych w takich krajach, jak Grecja, Niemcy, Polska, Portugalia, Rosja czy Wielka Brytania, archiwum pozwala zagłębić się w złożonej historii europejskiej epidemii HIV/AIDS. EHAA zainaugurowane zostało na zakończenie międzynarodowego projektu badawczego EUROPACH. Do końca bieżącego roku w skład archiwum wejdzie ponad sto wywiadów, kolekcja będzie się stale powiększać w kolejnych miesiącach.

Archiwum stanowi żyjącą kronikę epidemii HIV w Europie - pokazuje ono wielość sposobów doświadczania i przeżywania epidemii, działania wobec niej i prób jej przezwyciężania. Kolekcja składa się z osobistych narracji osób żyjących z HIV/AIDS, wywiadów z przedstawicielkami i przedstawicielami społeczności dotkniętych wirusem, aktywistkami i aktywistami, polityczkami

i politykami, osobami pracującymi w instytucjach medycznych i organizacjach pomocowych oraz artystkami i artystami. Archiwum pokazuje, w jaki sposób aktywizm w polu HIV/AIDS przyczynił się do pojawienia się nowych form solidarności, upełnomocnienia, interwencji politycznych oraz organizacji wśród osób i grup nie mających pełni dostępu do uznania i praw. Uczenie się z przeszłości nie zawsze traktowane jest z powagą, a w ostatnich latach jest coraz częściej kwestionowane. EHAA stanowi niezwykle cenne narzędzie, za pomocą którego możemy uczyć się od jednostek i grup, które znalazły się w centrum epidemii.

Dodatkowe informacje oraz dane kontaktowe: Archiwum udostępnione jest przez Humboldt-University zu Berlin na poniższej stronie internetowej: <https://www.euroethno.hu-berlin.de/de/institut/einrichtungen/european-hiv-aids-archiv-ehaa>

Kontakt: ehaa.euroethno@hu-berlin.de

European HIV/AIDS ARCHIVE (EHAA)

EUROPEAN HIV/AIDS ARCHIVE

The European HIV/AIDS Archive (EHAA) is an online collection of stories and materials of the past, present and imagined futures of the HIV/AIDS epidemic in Europe. Comprising oral history interviews from countries including Germany, Greece, Poland, Portugal, Russia and the UK, the archive allows us to delve into the complex history of the European HIV epidemic. The online EHAA recently launched, marking the end of the international research project EUROPACH. By the end of the year the archive will contain more than 100 interviews with more to come.

Serving as a living chronicle of the HIV epidemic in Europe, the EHAA shows the plurality of ways in which HIV/AIDS has been experienced, lived through, acted upon and challenged. The collection includes the personal accounts of people living with HIV/AIDS, representatives of communities impacted by the virus, advocates and activists, politicians and policy-makers, health care workers, employees of aid organisations, and artists. The archive demonstrates how AIDS activism has been

built upon and led to unique forms of solidarity, empowerment, political intervention and organisations among people and groups with unequal access to rights and recognition. Learning from the past, is a task not often taken seriously enough, and in some quarters may be argued to have been actively resisted. As self-evident as it may feel, is something to which peoples have proven resistant - perhaps increasingly so in recent years. This archive provides a valuable resource for appreciating and learning from a diversity of persons and groups who have been at the epicenter of the epidemic.

Further information and contact

The archive is hosted by Humboldt-University zu Berlin and accessible online:

<https://www.euroethno.hu-berlin.de/de/institut/einrichtungen/european-hiv-aids-archive-ehaa>

For further information please contact:
ehaa.euroethno@hu-berlin.de

Obywatelstwo, aktywizm, zdrowie: Rozwikływanie europejskich polityk HIV/AIDS

EUROPACH

Obywatelstwo, aktywizm, zdrowie: Rozwikływanie historii europejskich polityk HIV/AIDS (Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health, EUROPACH) to trzyletni projekt badawczy (realizowany od października 2016 do listopada 2019) z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, który zajmował się wpływem epidemii HIV na współczesne formy aktywizmu, praktyki obywatelskie i polityki zdrowotne w Europie. Celem projektu było wytworzenie narzędzi pozwalających uchwycić historyczną dynamikę i złożoność dominujących obecnie polityk w zakresie HIV oraz budować przyszłość, która pozwoli na podniesienie jakości życia osób żyjących z HIV i szczególnie dotkniętych przez epidemię. Wśród narzędzi wypracowanych w ramach projektu znajduje się choćby archiwum historii mówionej epidemii HIV (European HIV/AIDS Archive), interaktywna mapa polityk dokumentująca rozwój i trajektorię logik rządzących politykami HIV/AIDS - oba te narzędzia dostępne są na stronie projektu (www.europach.eu). Projekt finansowany jest ze środków Humanities in the European Research Area (HERA) jako część Joint Research Programme *Uses of the Past*.

Na czym polega badanie tego, w jaki sposób przeszłość - doświadczana, rozumiana i wykorzystywana różnorodnie - kształtuje teraźniejszość? Jednym z naszych

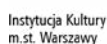
celów była analiza dokumentów i polityk z lat 80. i 90. XX wieku, umożliwiającą eksplorację kategorii, etykiet i narracji przeszłości wykorzystywanych nadal we współczesnych debatach na temat HIV/AIDS. Członkinie i członkowie zespołu badawczego analizowali sposoby wyłaniania się wybranych kategorii i strategii politycznych w określonych lokalnych kontekstach politycznych i aktywistycznych. Przyglądali się także temu, w jaki sposób podróżowały one w czasie i przestrzeni. Oglądając wystawę nie sposób nie zauważyć, że sposoby myślenia o epidemii i reagowania na nią w Turcji różniły się od tych w Wielkiej Brytanii, które z kolei były odmienne od tych, które obserwujemy w Niemczech czy w Polsce. Nie ulega jednak wątpliwości, że między tymi różnorodnymi problematyzacjami HIV istnieją punkty styczne. Elementy tych problematyzacji pozostają ze sobą w interakcji, a interakcje sprawiają, że określone znaczenia przypisane HIV stabilizują się i aktualizują w różnych kontekstach i momentach w czasie. Badając współczesność i przeszłość epidemii oraz analizując formy współpracy i interakcji, EUROPACH skłania nas do krytycznego myślenia o przyszłości oraz zachęca do dokumentowania różnorodnych - i stale zmieniających się - sposobów rozumienia zdrowia, obywatelskości, praw, przynależności i europejskości.

Disentangling HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship and Health

EUROPACH

Disentangling European HIV/AIDS Policies: Activism, Citizenship & Health (EUROPACH) is a humanities focused three-year research project (October 2016 - October 2019) that explores how the early years of the AIDS epidemic have come to shape contemporary activist movements, citizenship practices and health policies in Europe. It aims to produce tools for considering what has brought us to the current political moment, and to imagine and pave the way for building a future that enhances the lives of all who have been or could be impacted by HIV/AIDS. These tools include an oral history archive of engagements with the epidemic, an interactive map that documents the development and trajectories of HIV/AIDS policy logics, are now available through the project's website (www.europach.eu). The project is funded by the Humanities in the European Research Area (HERA) as part of the Joint Research Programme "Uses of the Past".

What does it mean to study the uses of the past to understand the present? One of our aims has been to look at policy documents from the 80's and 90's to pin down some of the terms, labels and narratives that have been put to use in current debates around HIV/AIDS. Team members studied select concepts or milestones as they were identified as meaningful, and then as they travel and transform across time and space. As you will see by looking at the exhibition, debates in Turkey vary from those in the UK, which again differ from those in Germany or in Poland. Nevertheless, sites of interaction are apparent, and with these interactions, meanings translate and shift between contexts and across time. By looking at now and then, and the co-operations and exchanges that are thought to be possible or impossible, EUROPACH aims at a reflexive approach to the future, and to document the varied and shifting notions of health, of belonging and of Europe that become visible in the field.

Wydarzenia towarzyszące wystawie

Wszystkie wydarzenia odbywają się
w Biennale Warszawa:
Marszałkowska 34/50, Warszawa

31 stycznia 2020	20:00	otwarcie wystawy
1 lutego 2020	12:00-13:30	oprowadzanie kuratorskie: Agata Dziuban, Frederike Faust, Todd Sekuler, Justyna Struzik - EUROPACH [wydarzenie w języku angielskim tłumaczone na język polski]
2 lutego 2020	14:00-15:00	oprowadzanie kuratorskie: Beata Kucharska
	17:00-20:00	Redukcja szkód - żywa polityka Projekcja filmu <i>Nadzieja to nie obowiązek</i> (reż. Aga Szuścik) i dyskusja z udziałem aktywistów i aktywistek działających w polu redukcji szkód
15 lutego 2020	17:00-19:00	Czarownice, ruiny, przestępczynie, ofiary? Intersekcjonalny wymiar kryminalizacji HIV Projekcja filmu <i>Ruiny: Kronika polowania na czarownice</i> (reż. Zoi Mavroudi) z wprowadzeniem Agaty Dziuban i dyskusją
	19:00-21:00	Doświadczalnik - o projekcie pracownic seksualnych Spotkanie z przedstawicielkami Nieformalnej Grupy Pracownic Seksualnych, autorkami <i>Doświadczalnika. Jak pracować seksualnie w sposób bezpieczny, świadomy i satysfakcjonujący</i>

16 lutego 2020	15:00-16:00	oprowadzanie kuratorskie: Wojciech Tomczyński
	17:00-19:00	Lawirowanie, aktywizm i światy polityk HIV/AIDS Wykład Justyny Struzik - EUROPACH, IS UJ
22 lutego 2020	17:00-20:00	Leki, prawa i zyski: złożone relacje między przemysłem farmaceutycznym i aktywizmem Projekcja dokumentacji filmowej z interwencji aktywistek i aktywistów podczas Międzynarodowej Konferencji AIDS w 2018 <i>Przemysł farmaceutyczny kłamie</i> (reż. Todd Sekuler) i dyskusja z udziałem aktywistek i aktywistów działających na rzecz uniwersalnego dostępu do leczenia na HIV [wydarzenie w języku angielskim]
23 lutego 2020	17:00-19:00	Kto w Polsce ma HIV? Nowe spojrzenie Spotkanie z Jakubem Janiszewskim, autorem książki <i>Kto w Polsce ma HIV?</i> (2013)
29 lutego 2020	14:00-15:00	oprowadzanie kuratorskie: Magdalena Rosińska
	15:00-19:00	(Nie)oczywiste sojusze: intersekcjonalna solidarność Okrągły stół z udziałem aktywistów i aktywistek działających w różnych polach antydyskryminacyjnych, prawo-człowieczych i pro-równościowych
1 marca 2020	14:00-15:00	oprowadzanie kuratorskie: Alper Turan [wydarzenie w języku angielskim]

Side programme

All side events take place at the
Biennale Warsaw:
Marszałkowska 34/50, Warszawa

January 31 2020	20:00	Opening of the Exhibition
February 1 2020	12:00-13:30	Curatorial Tour: Agata Dziuban, Frederike Faust, Todd Sekuler, Justyna Struzik - EUROPACH [event in English translated into Polish]
February 2 2020	14:00-15:00	Curatorial Tour: Beata Kucharska
	17:00-20:00	Harm Reduction: Living Politics Screening of <i>Hope is Not an Obligation</i> (dir. Aga Szuścik) and discussion with harm reduction activists
February 15 2020	17:00-19:00	Witches, Ruins, Criminals, Victims? Intersectionality and HIV Criminalisation Screening of <i>Ruins: Chronicle of an HIV Witch-Hunt</i> (dir. Zoi Mavroudi) with an introduction by Agata Dziuban and open discussion
	19:00-21:00	The Experience-based Toolkit - On the Sex Workers' Project A meeting with activists from the Informal Sex Workers' Collective, authors of the <i>Experience-based Toolkit - How to Do Sex Work in a Safe, Informed and Satisfactory Way</i>

February 16 2020	15:00-16:00	Curatorial Tour: Wojciech Tomczyński
	17:00-19:00	Manoeuvring, Activism and HIV/AIDS Policy Worlds in Poland Lecture by Justyna Struzik - EUROPACH, IS UJ
February 22 2020	17:00-20:00	Medicines, Rights and Profit: Complex Entanglements between Pharma and Activism Screening of video documentation from the joint action intervention at the 2018 International AIDS conference, <i>Pharma Lies</i> (dir. Todd Sekuler) and open discussion with treatment activists [event in English]
February 23 2020	17:00-19:00	Who has HIV in Poland? Revisited Meeting with Jakub Janiszewski, author of the book <i>Who has HIV in Poland?</i> (2013)
February 29 2020	14:00-15:00	Curatorial Tour: Magdalena Rosińska
	15:00 - 19:00	(Un)Expected Alliances: Intersectional Solidarity Roundtable with human rights, anti-discrimination and social justice activists
March 1 2020	14:00-15:00	Curatorial Tour: Alper Turan [event in English]

ISBN 978-83-945020-8-9
ISBN 978-83-955189-1-1